

Jaarverslag

2025

ALV
19 maart 2026

Jaarverslag VWG 2025

1. Bestuur

Bestuurssamenstelling

Het bestuur was als volgt samengesteld:

Voorzitter	Andreas Grunwald vanaf 20 maart 2024
Secretaris	Ruud Willemstein vanaf 16 maart 2023
Penningmeester	Heleen Boelens vanaf 20 maart 2024
Onderzoek en bescherming	Piet Spoorenberg vanaf 20 maart 2024
Activiteiten	Wouter Rohde vanaf 28 maart 2013
Communicatie	Doortje van Dijk tot 20 maart 2025
Algemeen	Huub Casander tot 20 maart 2025

Kascommissie

Lid	Arie Vlasblom vanaf 16 maart 2023
Lid	Henk de Vendt vanaf 20 maart 2024
Lid	Michael Gründeman vanaf 20 maart 2025 tot november 2025

Adviescommissie Dineke Sluijters Vogelfonds

Lid	Arda van der Lee, vanaf maart 2021
Lid	Rob Moolenbeek, vanaf maart 2021
Lid	Wobbe Kijlstra, vanaf maart 2022

Tijdens de ALV van maart 2025 hebben Huub Casander en Doortje van Dijk afscheid genomen als lid van het bestuur. Huub was lid van het bestuur sinds 2013 waarbij ruim tien jaar als secretaris en laatste jaren als algemeen bestuurslid in het kader van de overdracht naar de nieuwe secretaris. Doortje was lid van het bestuur sinds juli 2020 in de rol van bestuurslid Communicatie. Een opvolger voor Doortje wordt nog gezocht.

Tijdens dezelfde ALV zijn Dirk Prop en Pieter Vlasblom in het zonnetje gezet en hebben ze als blijk van onze grote waardering voor hun inzet en houtsnede ets ontvangen met afbeelding van de Korhaan van Erik van Ommen.

Eind 2025 heeft Gabe Langhout afscheid genomen als boekhouder voor onze VWG. Zijn taken zijn inmiddels overgenomen door de penningmeester en Michaël Gründeman. Om die reden heeft Michaël vroegtijdig zijn functie als Kascommissielid neergelegd.

Dineke Sluijters Vogelfonds (DSF).

Op de ALV van maart 2025 is project 58 (Zwaluwen onder dak in Ankeveen) door de leden goedgekeurd. Dit project is uitgevoerd. In De Korhaan (zomer 2025) is hierover een interessant en uitgebreid artikel gepubliceerd van de hand van Arda van der Lee.

In kalenderjaar 2025 zijn er verder geen nieuwe aanvragen voor het DSF Vogelfonds binnengekomen.

5-jaren werkplan

De ALV heeft op 20 maart 2025 het door het bestuur voorgestelde 5-jaren werkplan goedgekeurd. Het 5-jaren werkplan heeft tot doel de VWG in het licht van het naderende 60-jarig jubileum in 2027, ook daarna een dynamische en effectieve belangenorganisatie voor onderzoek naar en bescherming van de vogels in het Gooi te laten zijn. Het plan kent zeven aandachtsgebieden. In 2025 is een start gemaakt met de aandachtsgebieden te verkennen en eerste bijeenkomsten te beleggen.

1. Focus op onderzoek en bescherming

In ons meerjarenplan werd de ambitie uitgesproken in 2025 te werken aan een richtinggevend plan voor alle activiteiten voor onderzoek en bescherming. Er is hier zeker aan gewerkt. Daarbij is gebleken dat het werken aan een gezamenlijke richting belangrijk is, om met elkaar in gesprek te zijn over hoe we hier samen verder in komen. Dus beter samen stap voor stap hieraan werken, dan grote plannen op papier.

Om de bescherming van de vogels en hun leefgebieden te versterken is het idee ontstaan, om hier ook gebiedsgericht aan te gaan werken. In een gebied komen de verschillende disciplines bij elkaar, kennis over de vogels, hun omgeving en de menselijke activiteiten die hierin plaatsvinden. In 2025 is in verschillende bijeenkomsten en andere gesprekken over dit idee doorgedacht. Meer informatie verderop bij jaarverslag Onderzoek en Bescherming

2. Samenwerking en regionale beleidsbeïnvloeding

De relaties met de terreinbeheerders is goed. We proberen daarnaast in verschillende gemeenten meer mee te denken over groen en het belang van vogels, zoals in de BEL-gemeente en Hilversum (stadsvogels). Vogelbescherming Nederland wil meer samenwerken met vogelwerkgroepen, waar wij enthousiast op hebben gereageerd.

3. Beleid en organisatie

Er is nog geen aanleiding om hierin wijzigingen voor te stellen.

4. Financiën. Het belangrijkste item wat dit onderwerp betreft is dat werkgroepen toekomstig jaarplannen presenteren en een hieraan gekoppelde begroting. Doel hiervan is op bestuurlijk niveau samenhang en samenwerking tussen de onderscheiden werkgroepen beter op elkaar te kunnen afstemmen. Onze penningmeester Heleen Boelens heeft dit voortvarend ter hand genomen en geïntroduceerd, met een korte vragenlijst bij de uitvraag aan de werkgroepen. We zien dat de vorm en uitwerking per werkgroep nog behoorlijk verschilt. Dat is dus iets wat we samen verder gaan oppakken.

5. Actieve vrijwilligers

Het bestuur (Andreas Grunwald) heeft verkennende gesprekken gevoerd met organisaties die een gedegen vrijwilligersbeleid voeren, zoals het Gooisch Natuur Reservaat. Gebleken is dat vrijwilligersbeleid een zeer complex dossier is. Daarom is besloten allereerst binnen de VWG te verkennen welke ideeën en verwachtingen rondom vrijwilligersbeleid bij de leden van de VWG leven. Hierin wil het bestuur zich professioneel laten ondersteunen, waarbij we denken dat de technische realisatie prima in eigen beheer zou kunnen.

6. Communicatie en educatie

Voor dit aandachtsgebied heeft zich spontaan een aantal geïnteresseerden (Hugo Wenen, Ruud Overdijk, Rob Prinsen, Dirk Prop) met een passende achtergrond gemeld om dit uit te werken. Gezamenlijk hebben zij de vraagstelling betreffende dit onderwerp vanuit het bestuur verkend en met eigen inzichten en ideeën aangevuld. Zo beperkt de projectgroep zich niet slechts tot het dossier communicatie maar breidt dit uit met de aandachtsgebieden educatie en promotie (CEP). Op 23 oktober werd een brainstormsessie voor alle geïnteresseerden belegd. De goed bezochte bijeenkomst heeft veel informatie opgeleverd over wat we als VWG zouden moeten en willen. De bijeenkomst kent in 2026 een vervolg. Dan zal getracht worden een en ander wat meer handen en voeten te geven. Vanuit het bestuur zal Andreas Grunwald als contactpersoon bij de projectgroep aanschuiven.

7. Dineke Sluijters Vogelfonds

Het reglement voldoet en adviescommissie doet waardevol werk.

Evaluatie ALV

Ter voorbereiding van de komende ALV heeft het bestuur een evaluatie gedaan hoe we de werkwijze rondom de ALV kunnen verbeteren. Het bestuur heeft op voorgaande ALV ervaren dat we voor het behandelen van belangrijke en complexere stukken, zoals bijvoorbeeld het vijfjarenplan, deze voortaan eerder, en voorafgaand aan besluitvorming op de ALV, aan de leden moeten worden voorgelegd in een informatieve ledenbijeenkomst. Dit zal verder worden uitgewerkt in een agendapunt "werkwijze voor komende ALVs" en aan de leden ter goedkeuring worden voorgelegd op de ALV van maart 2026. En we willen alsnog het werkplan laten bespreken door de leden, zie daarvoor het Jaarplan 2026

Jubileum 2027

Tenslotte is in 2025 een jubileumcommissie, ingesteld voor de viering van het 60-jarig jubileum van de vogelwerkgroep in 2027. De commissie bestaat uit Joke van Velsen, Arda van der Lee en vanuit het bestuur Andreas Grunwald. Arda en Joke zijn zeer ervaren in het organiseren van jubilea. Hierbij komt veel kijken van het zoeken naar een goede locatie en boeiende sprekers tot het regelen van subsidies en sponsors, en van het inschatten van de te schenken kopjes koffie tot een programma van voor iedereen wat wils. Het bestuur is met het globale programma en bijhorende begroting akkoord gegaan¹. In 2026 wordt hier handen en voeten aan gegeven.

¹ Onder voorbehoud dat de ledenvergadering van maart 2026 akkoord gaat met de begroting voor 2026

2. Onderzoek en bescherming

Algemeen

De werkgroepen die zich bezighouden met onderzoek en bescherming rapporteren, plannen en begroten hun eigen activiteiten. Daarnaast probeert het bestuur deze activiteiten waar nodig te ondersteunen en samenhang en richting te bevorderen. Hoe kunnen we, met al het goede werk dat we als vogelwerkgroep doen, onze doelstelling – het beschermen van de vogels – versterken?

Vogels kijken is een sterk toegenomen vrijetijdsbesteding. We hebben een geweldig mooie vogelwerkgroep met inmiddels 1000 leden. Onze vogelwerkgroep helpt veel nieuwe vogelaars op weg in kennis over vogels. En brengt vogelaars bij elkaar. In de doelstellingen van onze vogelwerkgroep staat de bescherming van de vogels en hun leefgebieden centraal. Want uiteindelijk willen we de natuur en vogels, die wij in ons hart koesteren ook behoeden tegen uitsterven.

Hier komt veel bij kijken op het gebied van opleiding en onderzoek. De werkgroepen van onderzoek en bescherming zijn hierin cruciaal. Het vele en goede werk dat de groepen nu doen verdient daarvoor alle lof en aandacht. De druk op de vogels en hun leefgebieden is echter voortdurend aanwezig en neemt nog steeds toe. Denk bijvoorbeeld aan bewoning, recreatie, intensivering van de landbouw etc.

In ons meerjarenplan werd de ambitie uitgesproken in 2025 te werken een richtinggevend plan voor alle activiteiten voor onderzoek en bescherming. Er is hier zeker aan gewerkt. Daarbij is gebleken dat het werken aan een gezamenlijke richting belangrijk is, om met elkaar in gesprek te zijn over hoe we hier samen verder in komen. Dus beter samen stap voor stap hieraan werken, dan grote plannen op papier.

Om de bescherming van de vogels en hun leefgebieden te versterken is het idee ontstaan, om hier ook gebiedsgericht aan te gaan werken. In een gebied komen de verschillende disciplines bij elkaar, kennis over de vogels, hun omgeving en de menselijke activiteiten die hierin plaatsvinden.

In 2025 is in verschillende bijeenkomsten en andere gesprekken over dit idee doorgedacht. Door deze gesprekken heen is duidelijk dat er verschillende ideeën en opvattingen zijn over hoe onderzoek en bescherming aan te pakken. Sommigen pleiten voor het eerst doelen stellen en plannen maken en dan mensen erbij te vinden om dat te realiseren. Anderen vinden dat je vanuit de basis, van onderop, moet werken. Of je neemt de wettelijke rechten van de natuur of dieren als uitgangspunt. Dan heb je kennis nodig en juridische kracht. Weer anderen geloven in educatie: “jong geleerd is oud gedaan”. Deze verschillende strategieën kunnen ook naast elkaar bestaan en in een samenhang aan dezelfde doelstelling bijdragen. Leden kunnen dus ook kiezen wat hen het beste past om aan de doelstelling bij te dragen. Want we hebben alle kennis en vaardigheden nodig om de bescherming van de natuur en vogels te versterken.

Eenieder kan een bijdrage leveren aan de doelstellingen van onze vereniging. We moeten het samen doen en ook bij verschillen van inzicht of bij ruis in de communicatie vraagt dit begrip voor en vertrouwen in ieders intentie. Zonder bereidheid in inzet tot samenwerken komen we er niet.

We hebben in 2025 een mooie stap hebben gezet in het verder continueren en versterken van onderzoek en bescherming. In de vervolgarties kunnen we scherper worden in wat en hoe we dit willen aanpakken. Daarbij kunnen we niet direct van de kelder naar de zolder en moeten we onszelf ook de tijd en het vertrouwen geven, dat we hier gezamenlijk stap voor stap verder in komen.

Ook is in 2025 gestart met een werkgroep die zich bezighoudt met communicatie. Voor onderzoek en bescherming is communicatie een zeer belangrijk instrument en wordt nu ook actief deelgenomen aan deze werkgroep.

Paar voorbeelden:

- In de Eempolders worden de ganzen systematisch verjaagd, om de schade aan de grasopbrengst dan wel de schade-uitkeringen te verlagen. Vanuit de vogelwerkgroep hebben wij gegevens van onze tellingen gebruikt, om aan te geven, dat deze verjaagacties ook effecten lijken te hebben op de vestiging van de weidevogels. Daarnaast willen we ook het gesprek aangaan met de provincie en de boeren over de belangen van de ganzen en de mogelijkheden om het verjagen te beperken in tijd en ruimte.
- Een aantal leden van onze vogelwerkgroep was opgevallen, dat de natuur in het Naarderbos zich ontwikkelde als gevolg van ‘afwezigheid van beheer’. Dat was reden om in 2025 de broedvogels in dit gebied te inventariseren. In diezelfde periode viel in de gemeente Gooise Meren het besluit om het gebied weer als golfbaan te willen aanbesteden. Dit was aanleiding voor ons om hierover met de gemeente in gesprek te gaan en hen te adviseren om in de eisen van de aanbesteding de natuur een

belangrijke rol te geven. Dit advies is ook door de gemeente overgenomen. Evenals de toezegging, dat we t.z.t. in contact gebracht zullen worden met de eventueel nieuwe exploitant, om de ideeën over een natuur inclusieve golfbaan uit te wisselen.

- Om onze vogels en hun leefgebieden te beschermen is een goede samenwerking met veel partijen noodzakelijk. Te beginnen met onze 'groene bondgenoten'. Groene Bondgenoten is een landelijke samenwerking van Vogelbescherming Nederland, LandschappenNL, de Natuur- en Milieufederaties, IVN Natuureducatie, Natuurvereniging KNNV en SoortenNL. Vanuit het samenwerkingsverband, dat we hebben met andere groene groepen in de infoschuur, zijn we dit idee verder gaan verkennen. Hoe krijgen we een beweging op gang, die zich met ons bekommert over de natuur in onze omgeving en hoe kunnen we elkaar hierin versterken. Na de nodige voorbereidende bijeenkomsten gaan we in 2026 starten met een gezamenlijk project in Hilversum met de stichting Kerkelanden Groent.

In voorjaar 2024 is Jacqueline Groen gestart als Beleidsadviseur Klimaatadaptatie en biodiversiteit. In een kennismakinggesprek in die zomer ontstond het idee, om te starten met een expertgroep biodiversiteit in de gemeente Huizen. Deze groep, met daarin ook een aantal leden van onze vogelwerkgroep, is daarna zeer voortvarend aan de slag gegaan. Een mooi voorbeeld, hoe wij met onze kennis en kunde een positieve bijdrage kunnen leveren aan de versterking van de natuur en draagvlak voor natuur in onze eigen omgeving.

Broedvogelinventarisaties

Doel van werkgroep broedvogelinventarisaties is om een goed beeld te krijgen van de broedvogelpopulaties in ons werkgebied. De werkgroep (coördinatie Dirk Prop en Piet Spoorenberg) inventariseert jaarlijks wisselende natuurterreinen in ons werkgebied. In periodes van onderzoek voor de Nederlandse (broed)vogelatlas van Sovon, worden deze ook opgepakt door de werkgroep.

In 2025 werden maar liefst zeven gebieden geïnterviewd:

- 1) Anna's Hoeve (Doortje van Dijk)
- 2) Corversbos (Jan Mooij)
- 3) Huydecopersbos (Juun de Boer & Ruud Overdijk)
- 4) Loenderveense Waterleidingplas (Piet Spoorenberg)
- 5) Naarderbos (Carel de Vink & Tjeerd van de Ploeg)
- 6) Naardermeent (Paul van de Poel & Michael Everard)
- 7) Valse Bosjes (Hugo Weenen)

Aan de inventarisaties namen in totaal 35 waarnemers deel. De resultaten zijn vastgelegd in de database van Sovon en beschreven in rapporten, die zijn te downloaden van onze website www.vwggooi.nl.

Op 1 maart 2025 zijn in een startbijeenkomst (cursus) de achtergrond en werkwijze in het veld van de broedvogelmonitoring gepresenteerd en besproken aan deelnemers en geïnteresseerden

Op 13 december 2025 zijn de resultaten van alle inventarisaties gepresenteerd aan de deelnemers, beheerders en geïnteresseerden.

Roofvogels

Op het moment dat we dit schrijven zijn nog niet alle gegevens binnengekomen. Dit is dus een eerste voorlopige indruk van het seizoen. Te zien is dat de Havik op de lage stand van de afgelopen jaren is blijven hangen. Op een enkele plaats zagen we jonge vogels, zogenaamde tweede kalenderjaar vogels, een poging tot broeden doen, helaas niet succesvol. Het feit dat deze jonge vogels een broedpoging doen kan wijzen op een eerste herstel na de vogelgriep die ook onder roofvogels had toegeslagen.

De Buizerds hadden ook op de lage stand van de afgelopen jaren een redelijk broedjaar. Dat wil zeggen dat meerdere broedparen drie eieren legden waarvan veel jongen uitvlogen. (Bedenk dat het in het verleden regelmatig voorkwam dat Buizerds vier eieren legden en broedsels van vier jongen grootbrachten).

De Sperwers deden het net als in 2024 redelijk: meerdere paren met vijf eieren en niet veel broedgevallen die over de kop gingen.

Bij Boomvalk en Wespandief blijft de spoeling heel dun. De broedpopulatie Boomvalken gaat langzaam verder achteruit. Ten aanzien van Wespandief is dat moeilijker te bepalen, daar het vogels zijn die een verborgen leven leiden. We hebben van de Wespandief slechts één jong kunnen ringen afgelopen seizoen.

Torenavalken kenden ook een redelijk broedseizoen bij een zeer laag aantal broedparen (slechts vier). Bij één nest met zes jongen in Blaricum zijn vier adoptiejongen uit Alkmaar geplaatst. Deze zijn daarna elke dag bijgevoerd door een van onze medewerkers, Cees van den Brink. Alle tien de jongen hebben het gered.

Vogelringstation

Geen verslag ontvangen.

IJsvogels

Het jaar 2025 was weer een succesvol jaar voor de werkgroep.

Dat is in de eerste plaats te danken aan alle leden van de werkgroep die de ijsvogelwanden onderhielden en monitorde. Dit jaar hielpen daarbij niet minder dan 19 nieuwe vrijwilligers! Deze vrijwilligers werden weer ingewerkt door oudgedienden. Twee nieuwe vrijwilligers zijn op de wachtlijst voor 2026 gezet. De IJsvogelwerkgroep heeft ruim 70 actieve leden. Op 15 februari werd de jaarlijkse bijeenkomst van de werkgroep gehouden waarvoor zich 34 mensen aanmeldde.

In 2025 zijn 90 paar IJsvogels vastgesteld. (2024: na aanvulling 100 paar). Opvallend:

Er waren twee broedsels met acht eieren. De kans daarop is niet meer dan 1%. Van één nest konden de 8 jongen geringd worden. Kranten, radio en televisie schonken aandacht aan deze bijzonderheid. Op één locatie zijn dit jaar vier broedsels geweest. Sinds 2015 is het de negende keer dat dit werd vastgesteld. Op een andere locatie was sprake van bigamie, een man met twee vrouwtjes die samen vier broedsels voortbrachten. Dit werd eerder waargenomen in 2011 en 2016. Bij een laat derde broedsel vlogen de jongen uit op 6 oktober. Predatie van een nest met eieren of jongen werd zeven keer vastgesteld. Marters, ratten of een rivaliserend ijsvogelmantje zijn daarvan de oorzaak. In 2025 zijn op vier locaties weer jonge ijsvogel geringd, in totaal 66.

Vanaf dit jaar was het niet meer mogelijk om een ijsvogelwaarneming op de site van de VWG te noteren. In de periode dat dit kon vanaf 2008 tot 2025 zijn meer dan 2500 ijsvogelwaarnemingen genoteerd door enkele honderden waarnemers. Het initiatief daartoe is zeer waardevol geweest. Waarnemers wordt gevraagd dat nu vooral op Waarneming.nl te doen.

De zesde Landelijke IJsvogeldag in Den Haag was succesvol met acht interessante lezingen die door 115 deelnemers werden gevolgd. De organisatie is een initiatief van de IJsvogelwerkgroep.

Zwaluwenonderzoek

De zwaluwwerkgroep werkt al jaren aan het monitoren en bieden van broedgelegenheid aan de Huiszwaluw, de Oeverzwaluw en de Boerenzwaluw. En ook de Gierzwaluw wordt in aandacht meegenomen.

De activiteiten van “de zwaluwengroep” in 2025 zijn zo ongeveer hetzelfde als de jaren er voor. En dat wil zeggen dat er weer geteld is en de broedgelegenheid van bestaande kolonies in stand zijn gehouden met onderhoudswerk.

Opsteker is het beheer van de zandwand in de Oostermeent. Dat gaat in goede samenwerking met GNR. De operatie heeft tot veel minder predatie door de vos geleid.

Ook leuk te noemen is het huiswaluwenproject in de ooievaarsbuurt in Ankeveen. Daar waren de buurtbewoners in voor vergroenen van de wijk en accepteren van huiszwaluwennesten. Zij het dat de zwaluwen ze nog even moeten vinden.

In 2024 waren de huiszwaluwennesten aan het gemaaltje in de Bovenmeent bij een verflus verloren gegaan. Na volhardend appèl op en contact met het waterschap heeft deze kunstnesten laten plaatsen. Daar werd gelukkig direct gebruik van gemaakt.

Het onderhoud aan de kunstnesten, zwaluwentillen en oeverzwaluwvanden is weer heel goed gegaan. Vrijwel alle bestaande kolonies zijn weer bezet geweest. Alleen de huiszwaluwennesten onder de A27 willen niet bezet raken. Evenals de zwaluwtil bij het surfstrandje in Huizen. Goed bericht is dat het in overleg met de gemeente Huizen lijkt te lukken om die til te verplaatsen naar een betere locatie.

Bij de huiszwaluwenmonitor zien we twee tendensen:

- 1) de aanvaarding van de nesten aan huizen neemt af.
- 2) Het aantal tellers neemt af.

In Huizen werd weer een gierzwaluwenkijkexcursie gedaan.

Onlangs is het plan opgevat om in een straat, buurt, in Hilversum de huiseigenaren te verleiden tot het (tegen eigen kosten) plaatsen van gierzwaluwkasten. Zulks ter compensatie van verloren gegane nestgelegenheid door isolatie en zonnepanelen.

Nestkast onderzoek

Terrein Tergooi is opgeheven en de nestkasten moeten nog weggehaald worden door Hans Luchies. Op zaterdag 6 december 2025 werd een informatiemiddag georganiseerd in de Infoschuur.

Eempoldertellingen

Het is het afgelopen jaar weer gelukt om alle geplande tellingen uit te voeren. Ook dit jaar zijn er weer vier artikelen over de resultaten in De Korhaan verschenen. Er is een bijeenkomst van de tellers gehouden in de Werkschuur. Er waren voldoende tellers, maar aanvulling is altijd welkom.

Weidevogelbescherming

Dit jaar was ook weer een weidevogelbeschermingsjaar met onverwachte aspecten, zoals een zekere droogte. Het voorjaar van 2025 was uitzonderlijk droog en zonnig, met record lage neerslag in maart, april en mei, leidend tot een hoog neerslagtekort. Toch was het een goed jaar voor de vogels, met name door de aanwezigheid van de plas-dras situaties en het kruidenrijke grasland.

In totaal is er met een “normale” predatie sprake van een stabilisatie van het succesvolle broedparen bij een wat lager aantal nesten in Westelijk Eemland. We hebben in goede harmonie met elkaar en met de boeren/ grondbezitters samengewerkt.

Meer dan de helft van alle Grutto's ter wereld broedt in Nederland. In ons gebied is er over de periode 2018 – 2024 sprake van een trendmatige stabilisatie met gemiddeld in totaal in Eemland ca 350 nesten en territoria.

Gerealiseerde activiteiten en waarvoor subsidie werd verkregen vanuit CE (Collectief Eemland)

1. Uitbreiding van het aantal plas-dras situaties;
2. Uitbreiding van de bestaande drone capaciteit en creëren meer effectiviteit;
3. Uitbreiding van kruidenrijk grasland met greppel plas-dras

Inzet van Drones

De inzet van de drones (in totaal 5 drones - warmte en ook RGB-camera's) is het afgelopen jaar fors toegenomen en heeft zeker aanvullend bijgedragen aan meer effectiviteit bij het vinden van nesten.

Toename zwaar beheer

We zien een versterkte trend bij de toename van het aantal broedparen op zwaar beheer. Dit jaar ruim 150 meer broedparen op zwaar beheer. En duidelijk minder broedparen op het reguliere weideland.

Aantal hectares weidevogelbeheer

Het legselbeheer omvat 553 ha en het zwaar beheer omvat 211 ha.

Aanvalsplan Grutto

Eemland geldt binnen het aanvalsplan Grutto als zogenoemd kansgebied. In de kansgebieden wordt gewerkt aan o.a. de volgende streefdoelen op termijn:

- Voldoende schaal in de vorm van minstens 1000 hectare open terrein met nauwelijks verstoring opgaande gebouwen, begroeiing) en beperkte toegang in broedseizoen
- Kern van minstens 200 hectare optimaal beheert weidevogelgebied (natuur of agrarisch)
- Minstens 1 hectare plas-dras per 100 hectare (tijdens broedseizoen), met aangrenzend kruidenrijk grasland
- 50% kruidenrijk grasland.

Dit alles om het aantal broedparen en de overlevingskansen van jonge Grutto's en andere weidevogels te vergroten.

Onderstaand in verkorte vorm de resultaten qua cijfers van het broedseizoen 2025

	Aantal beschermde nesten (legselbeheer) per soort in Westelijk Eemland				
	2025	2024	2023	2022	2021
Kievit	106	159	161	170	168
Grutto	27	46	53	54	54
Scholekster	23	31	29	29	30
Tureluur	22	24	30	26	25
Totaal	178	260	273	279	277

	Aantal territoria per soort (zwaar beheer) in Westelijk Eemland					Totaal beschermde nesten en territoria in Westelijk Eemland				
	2025	2024	2023	2022	2021	2025	2024	2023	2022	2021
Kievit	152	103	89	133	116	258	262	250	303	284
Grutto	171	111	101	123	125	198	157	154	177	179
Scholekster	26	14	19	27	43	49	45	48	56	73
Tureluur	123	82	75	122	70	145	106	105	148	95
Totaal	472	310	284	405	354	650	570	557	684	631

Over het geheel zien we in 2025 in ons gebied een toename van het aantal broedparen ten opzichte van het seizoen 2024. Dit dan binnen de territoria met een trendmatige verschuiving van legselbeheer naar meer broeden op zwaar beheer. Dit is het meest duidelijk te zien bij de kievit. Ook door met name meer broeden op maisland van de kievit.

Totaal aantal nesten en territoria in 2024 was 570 en in 2025 was dit aantal 650. Qua aantal in totaal een behoorlijke toename. Schommelingen tussen jaren zijn normaal. Over een periode van vijf jaren is er sprake van een redelijk grote stabilisatie.

Predatie/ Verliezen

Verliezen per soort 2025 - vanuit de nesten				
Soort	P	W	V	Totaal
Tureluur	3	1	1	5
Grutto	2			2
Kievit	5	1		6
Scholekster			1	1
Totaal	10	2	2	14
% van totaal	71.43	14.29	14.29	
<i>Legenda</i>				
P en W: Soort niet bekend, V: Verlaten				

Verliezen per gebied 2025				
Gebied	P	W	V	Totaal
UT317AG Zuidpolder te Veld	7	2	2	11
UT317AC Noordpolder te Veld	1			1
UT317AE Maatpolder	2			2
Totaal	10	2	2	14
% van totaal	71.43	14.29	14.29	
<i>Legenda</i>				
P en W: Soort niet bekend, V: Verlaten				

De predatie over geheel Eemland was in 2025 iets hoger, nl. 17 % dan het gemiddelde over laatste 10 jaren van 15,8 %.

3. Activiteiten

Vogelherkenningscursus

De cursus bestaat uit een najaars- en voorjaarsdeel en bestaat per periode uit zes theorieavonden en vier excursies. Ook dit jaar was de cursus geheel volgeboekt. Het deelnemen aan de cursus is gekoppeld aan een lidmaatschap van de vereniging, waardoor de vereniging weer 50 nieuwe leden mocht verwelkomen. Bijna alle presentaties, die op de theorieavonden gebruikt worden, zijn nu naar de nieuwe huisstijl omgevormd. Onze wens om de in de presentaties meer video's op te nemen is nog niet verwezenlijkt. Als cursusteam hebben we stappen gezet om de cursisten tijdens de excursies meer zelfredzaam te maken, door het gebruik van digitale hulpmiddelen en veldgidsen te stimuleren. Verder hebben we cursisten tijdens excursies ook meer aan elkaar laten uitleggen hoe ze de waargenomen vogels op naam hadden gebracht. Het is geweldig fijn dat door de aanschaf van vier nieuwe telescopen, nu elke excursiegroep over minimaal één telescoop beschikt, zonder dat een beroep moet worden gedaan op telescopen van excursiesleiders. Door het uitbreiden van de kennis van vogels en meer inzicht in vogelgedrag aan te bieden hopen we dat de cursisten bereid zijn om vogels te beschermen. In een presentatie besteden we aandacht aan de werkzaamheden van alle subgroepen binnen de VWG en vragen we de cursisten na te denken hoe ze binnen de vogelwerkgroep actief kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in het feit dat een aantal cursisten nu actief is in de vereniging.

Excursies/Weekenden

Dagexcursies

In 2025 zijn 21 dagexcursies gehouden. Helaas is ook vier keer vanwege het weer de excursie afgezegd. Dit gaat goed omdat we aanmeldingen met email kunnen gebruiken.

De meeste excursies waren volgeboekt, maar dat was niet altijd het geval.

Dagexcursie worden doorgaans twee maanden vooruit gepland, op aangeven van een geïnteresseerde excursieleider. De mensen die eerder een excursie organiseerden wordt twee maal per jaar gevraagd om bestemmingen aan te dragen.

Weekendexcursies

De werkgroep Weekendexcursies heeft in 2025 twee weekenden georganiseerd:

- 9-11 mei 2025 Friesland/Groningen; verblijf in NIVON-huis Allardsoog, 22 deelnemers. Opvallend interessante plasdras gebieden, zoals de Onlanden bij Paterswolde en Tussenwater bij Zuid-Laren. Op loopafstand van het groepshuis waren gevarieerde bos en hei gebieden.
- 10-12 oktober 2025 Burgh Haamstede, Zeeland; verblijf in groepshuis de Haayman, 35 deelnemers. Zeeland biedt het hele jaar door tal van interessante vogelplekken, waar zich op het ritme van de getijden grote groepen vogels verzamelen. Mede dankzij het rustige weer een succesvol weekend!

De lezingen

Ook dit jaar werden weer zeven lezingavonden georganiseerd. De laptop, die sinds 2012 in gebruik was voor de lezingen werd dit jaar vervangen door een nieuwe. Dat is conform de planning in het jaarplan en de begroting.

Het gemiddelde aantal aanmeldingen was 40,5, wat lager was dan voorgaande jaren ('22: 37, '23: 48, '24: 56). We hadden dit jaar geen avonden met extra veel belangstelling. Trekker waren dit jaar Folkert de Boer met een verhaal over de moderne digitale hulpmiddelen om vogelgeleiden te determineren en Hans Slabbekoorn over de evolutie van vogelzang. Verder hadden we een filmavond met eerst de film Het vergeten leven van Nederland over de verloren gegane natuur in Nederland met als thema natuuramnesie naar aanleiding van het boek van Marc Argeloo. Daarna Groenkijkers, een film over de passie van de vrijwillige natuuronderzoeker. Aansluitend gesprek over wat ons motiveert en wat we er mee kunnen doen. Janske van de Crommenacker, werkzaam bij Vogelbescherming, vertelde ons over haar werk op de Seychellen en over de ondersteuning die Vogelbescherming biedt aan de collega's op de Caribische eilanden bij de bescherming van vogels en belangrijke vogelgebieden op de eilanden.

Luc Hoogenstein, tegenwoordig werkzaam bij Eneco, informeerde ons over de kansen, maar ook de risico's voor de vogelwereld van de energietransitie. Deze avond trok toch minder belangstelling dan verwacht, kennelijk sprak het onderwerp toch niet zo aan.

Hans Slabbekoorn gaf een boeiende lezing over het ontstaan en de evolutie van vogelzang, maar ook over het belang van vogelzang op individueel niveau.

Wim Tijssen heeft niet alleen al jarenlang de Tureluurs in zijn woonomgeving bestudeert, maar ook in het kader van het trekvogelonderzoek van Teunis Piersma. In een leuke en boeiende lezing gaf hij ons een fraai beeld van het leven van de Tureluur.

Het jaar werd besloten met een leuke lezing van Toine Anderdach over vogelnamen. Op een luchtige en informatieve manier deelde hij zijn fascinatie voor taal en vogels met ons.

Datum	Titel en spreker	Aantal aanmeldingen
20-2-2025	Groenkijkers, Film en Celine Roodhart	17
10-4-2025	Nederlandse Caribische eilanden, Janske van de Crommenacker	36
16-4-2025	Vogels kijken met kunstmatige oren, Folkert de Boer	52
25-9-2025	Vogels en de energietransitie, Luc Hoogenstein	39
16-10-2025	Vogelzang in vogelvlucht: functie, ecologie en evolutie, Hans Slabbekoorn	55
20-11-2025	Biologie van de Tureluur, Wim Tijssen	41
11-12-2025	De wondere wereld van vogelnamen en vogelaarsjargon, Toine Andernach	44

Fotografie

De activiteiten van de Fotogroep zijn in hoofdlijnen onder te verdelen in drie categorieën:

1. Interne activiteiten
2. Activiteiten ten behoeve van de VWG
3. Activiteiten van algemeen belang

1. Interne activiteiten

De Fotogroep heeft 12-maandelijkse avondbijeenkomsten georganiseerd waar leden elkaar foto's laten zien, en waar presentaties zijn gegeven. Dirk Prop heeft een presentatie gegeven over de website, nieuwsbrief en broedvogelinventarisaties. Harry de Rooij heeft een presentatie gegeven over roofvogels in het Gooi. Katinka Mann heeft een presentatie gegeven over Antarctica en South Georgia, Bert van de Broek over zijn fotografie activiteiten ten behoeve van de ijsvogelwerkgroep, Hugo Weenen over het fotograferen van bewegende dieren inclusief vliegende vogels, Evert Constandse en Bertus van den Brink over de Donau Delta, Bep van Pelt (extern) heeft twee presentaties gegeven over compositie, Jan van Gastel over het fotograferen van vliegende insecten en Hugo Weenen over broedvogels in de Valse Bosjes.

Er waren excursies in het VWG-werkgebied naar de Groeve Oostermeent, Naarder Bos, Eempolder en de Westerheide. Buiten het VWG-werkgebied naar Friesland, De Slenk, Arkemheen, Marker Wadden, Texel, Waverhoek, de Amsterdamse Waterleiding Duinen en Pier van IJmuiden (gepland voor november).

2. Activiteiten ten behoeve van de VWG

Tallose foto's zijn aangeleverd aan De Korhaan, verslagen van de broedvogelinventarisaties, de website van de VWG en de vogelherkenningscursus. Ook zijn foto's gemaakt tijdens de VWG-jaarvergadering. Drone-opnames zijn gemaakt ten behoeve van broedvogelinventarisaties inclusief nesten van roofvogels, ooievaar en blauwe reigers om vast te stellen of er sprake was van een bewoond nest en hoeveel eieren of jongen er waren. Twee leden van de Fotogroep hebben een aantal bijeenkomsten georganiseerd over mogelijkheden om communicatie, educatie en promotie van de VWG uit te breiden of verbeteren. Rob Prinzen was de foto coördinator voor de Korhaan.

3. Activiteiten van algemeen belang

Drie leden van de Fotogroep hebben een aantal artikelen over vogels voor lokale kranten aangeleverd, waarbij foto's een belangrijk onderdeel waren. Jos Ketelaar, Bertus van den Brink en Andrea Rietbergen hebben ieder een presentatie gegeven voor de Booghkring in Huizen. De Booghkring is een sociëteit voor hoger opgeleiden met een lichamelijke handicap, niet-aangeboren hersenletsel en/of chronische ziekte, Heleen Peeters is onze contactpersoon daar en is ook lid van de Fotogroep.

Catering

Wat zouden de lezingen, cursusavonden en vergaderingen en andere ledenbijeenkomsten, soms ook overdag, zijn zonder koffie, thee, koek en iets te knabbelen. Al vele jaren hebben we een enthousiaste groep die alle zorgen uit handen neemt van degenen die een activiteit organiseren of die een avond/ dag hun vogelverhaal of bijeenkomst gaan vertellen en of organiseren. Bij avonden in de infoschuur, verzorgt het team niet alleen de drankjes en de koekjes, maar opent ook de Infoschuur, zet de verwarming aan (in de winter) en het ventilatiesysteem, en doet de staldeuren open, en vertrekt als laatste. De inkoop wordt ook door de groep gedaan.

4. Communicatie

Op initiatief van Hugo Weenen heeft een viertal leden nagedacht of en hoe de communicatie van de vogelwerkgroep verbeterd kan worden. De kracht van de VWG schuilt in de verschillende werkgroepen, die zowel in- als extern veel contacten hebben. Ze communiceren hiermee rechtstreeks (telefoon, mail e.d.) en via de officiële communicatiekanalen van de VWG (De Korhaan, website en de nieuwsbrief). Dit netwerk functioneert goed, maar het blijft zinvol om te kijken wat beter kan of waar nog kansen liggen om meer te doen. De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om niet alleen naar de Communicatie te kijken, maar ook naar de verwante domeinen Educatie en Promotie., Daarom is het traject aangeduid als CEP (Communicatie, Educatie en Promotie).

Op 23 oktober vond een bijeenkomst plaats met de coördinatoren en belangstellenden. Het doel was om ideeën te verzamelen en actiehouders te vinden die bereid zijn deze ideeën verder uit te werken en te realiseren. Deze bijeenkomst leverde een breed scala aan voorstellen op en minstens zo belangrijk: gemotiveerde actiehouders en vrijwilligers die willen bijdragen aan de uitvoering. De verzamelde ideeën zijn gepubliceerd op de website, zodat ook leden die niet aanwezig waren op de bijeenkomst, konden aanhaken. De ambitie is om de gelanceerde ideeën vanaf 2026 in de praktijk te brengen. Daarbij krijgen de actiehouders een ruime mate van autonomie. Om de continuïteit en samenhang te waarborgen is een overkoepelend team gevormd. Dit team bestaat voorlopig uit de oorspronkelijke vier initiatiefnemers aangevuld met twee nieuwe leden. Het team ziet erop toe dat er blijvend aandacht is voor Communicatie, Educatie en Promotie binnen de VWG.

Promotiekraam

In 2025 heeft Doortje van Dijk de coördinatie overgenomen van Nel Huese. Nel is nog steeds bij veel evenementen aanwezig voor raad en daad. De promotiekraam heeft op (de inmiddels 'vaste') vier evenementen gestaan: de cursusavond in de Infoschuur; het Schaapscheerdersfeest van het GNR; de Bijen- en Natuurmarkt van de Imkervereniging Bussum en als feestelijke afsluiting van het jaar, op de Kerstmarkt Natuurlijk van het Pinetum. Na een jaartje te hebben overgeslagen, zijn we dit jaar ook weer naar de BEL biodiversiteitsavond geweest. Voor de markt op 30 augustus ter ere van het 50-jarig bestaan van de Volkstuinvereniging Huizen, hadden wij helaas niet voldoende bezetting. Mieke en Pieterneel hebben daar namens de VWG wel onze folder uitgedeeld. Op de evenementen komt een wisselend, vaak 'groen' publiek, waarop de Kerstmarkt een uitzondering is. In 2025 is een start gemaakt om vooral duurzame en/of duurzaam geproduceerde producten in te kopen. (Niet duurzame) producten die (te) lang in voorraad bleven, zijn met korting verkocht.

De Korhaan

Ook in 2025 verschenen er weer vier nummer van De Korhaan; een nummer van 36 pagina's en drie nummers met 40 pagina's.

Om de continuïteit van het blad te waarborgen is in overleg met het bestuur een redactiestatuur opgesteld. Hierin zijn artikelen opgenomen over het doel van het blad, de verschijningsfrequentie, de inhoud, de rol van de verschillende redactieleden, het redactiebeleid en de relatie tussen de redactie en het bestuur en de redactie en de drukker.

Door een lichte toename van het aantal abonnees dat het blad digitaal wil ontvangen kon de gedrukte oplage dit jaar worden verminderd van 700 naar 650. Aan een verdere kostenbesparing wordt gewerkt, onder andere door te kijken naar de mogelijkheden van een goedkopere papiersoort, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het blad.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief is een belangrijk middel om allerlei actuele relevante informatie te delen met de leden. Tevens is na de ALV van 2025 besloten (en aan alle leden persoonlijk gecommuniceerd) dat de nieuwsbrief ook het primaire kanaal is voor communicatie vanuit het bestuur naar de leden. Hierin doet het bestuur melding van zaken die spelen in de vereniging in het algemeen en het bestuur in bijzonder, met zo nodig een verwijzing naar uitgebreidere informatie op onze website.

De nieuwsbrief wordt verzonden uit het ledenadministratiepakket Conscribo. Mailadressen worden door de ledenadministratie actueel gehouden. Het systeem werkt technisch uitstekend, maar de opmaakmogelijkheden zijn beperkt.

De Website

In februari 2025 is onze geheel vernieuwde website www.vwggooi.nl live gegaan. Het ontwikkeltraject (idee, ontwerp, bouw) is uitgevoerd door Doortje van Dijk, Dirk Prop en Tim Ruiters. Er is gebruik gemaakt van Wordpress met de nieuwste versie van de programmeertaal PHP. Hiermee zijn veiligheidsrisico's weggenomen die bestonden in de oude website. Tevens zijn we overgestapt op een nieuwe hosting Hostnet, die een betere service levert en goedkoper is dan de vorige provider. De functionaliteit is grotendeels hetzelfde gebleven, maar de site oogt moderner en de werkgroepen hebben een prominentere plaats gekregen, in een uniforme structuur. De evenementenmodule is zo omgebouwd dat op de voorpagina in een oogopslag de actuele status van de reserveringen van excursies en lezingen te zien is. Ook bestaat weer de mogelijkheid om een reactie te geven bij een artikel.